

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

เสฐียร จันทมุล ภารดี อนันต์นาวิ และ เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม
สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

A MODEL OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF THE SMALL SIZE PRIMARY SCHOOL IN THE SOUTHERN PROVINCE CLUSTER OF ANDAMAN

Satien Jantamool, Paradee Anannawee and Charoenwit Sompongum

Educational Administration, Burapha University, Thailand

E-mail address: satienjantamool@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 2 สิงหาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 22 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 6 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันด้วยเทคนิคเดลฟายจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันด้วยการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันอย่างเป็นรูปธรรม จำนวน 12 คน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย กระบวนการ 6 ด้าน 53 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการระบุเป้าหมาย มี 10 องค์ประกอบ 2) ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ มี 11 องค์ประกอบ 3) ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ มี 8 องค์ประกอบ 4) ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ มี 8 องค์ประกอบ 5) ด้านการตรวจสอบและประเมินผลมี 8 องค์ประกอบ และ 6) ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ มี 8 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีค่าความเห็นสอดคล้องมีความเหมาะสม มากกว่าร้อยละ 50 ทุกองค์ประกอบ ค่ามัธยฐาน ระดับ มากคือมีค่าระหว่าง 3.50 – 4.00 จำนวน 3 องค์ประกอบ ระดับมากที่สุด คือมีค่ามากกว่า 4.00 ขึ้นไป จำนวน 50 องค์ประกอบ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ควอไทล์ มีค่า น้อยกว่า 1.50 จำนวน 53 องค์ประกอบ และผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้ง 6 ด้าน 53 องค์ประกอบ คือมีค่าความเห็นสอดคล้องมีความเหมาะสม มากกว่าร้อยละ 50 ทุกองค์ประกอบ ค่ามัธยฐาน ระดับมากที่สุด คือมีค่ามากกว่า 4.00 ขึ้นไป จำนวน 53 องค์ประกอบ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ มีค่าน้อยกว่า 1.50 ทุกองค์ประกอบ

คำสำคัญ: รูปแบบ การบริหารงานวิชาการ ฝั่งอันดามัน

Abstract

The purposes of this research were to create and auditing a model of academic affairs administration of the small size primary schools in the southern province cluster of Andaman. The methodology of the study comprised three steps; 1) study and analyze research papers and interview the small school directors that have a best practice related to academic administration of the small size primary schools 2) create of the model of academic affairs administration of the small size primary schools in the southern province cluster of Andaman by using Delphi technique from 17 panel experts ; and 3) checking the model of academic affairs administration of the small size primary schools in the southern province cluster of Andaman by using focus group discussion by the directors of the small size primary schools in the southern province cluster of Andaman from 12 panels. The statistical devices used for analyzing the data were percentage, median, and interquartile range.

The results revealed that. A model of academic affairs administration of the small size primary schools in the southern province cluster of Andaman divided into six steps, they were:1) target identification consisted of 10 elements, 2) making a strategic plan consisted of 11 elements, 3) compliance with the strategic plan consisted of 8 elements, 4) promotion and supervision consisted of 8 elements, 5) checking and evaluation consisted of 8 elements, and 6) reflection and applying result consisted of 8 elements. Each of the 6 elements has the appropriate opinion more than 50 percent of all elements, the high median level is between 3.50 - 4.00 are 3 elements. Highest level that is the value is greater than 4.00 are 50 elements The interquartile range value is less than 1.50 all of elements and The results of the examination of the appropriateness and feasibility of the academic administration model of small primary schools in the southern province of the Andaman coast

are appropriate to be able to implement in 6 aspects, 53 elements which are consistent opinion values appropriate more than 50 percent of all elements, the highest median level is greater than 4.00 are 53 elements, interquartile range is less than 1.50 all of elements.

Keywords: Model, Academic Affairs Administration, Andaman sea

บทนำ

การจัดการศึกษา ภาครัฐมีนโยบายเพื่อสร้างโอกาสและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนให้เท่าเทียมกันอย่างเสมอภาค ตามลักษณะและวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะสามารถเลือกได้ตามความพึงพอใจ ความจำเป็นและตามศักยภาพพื้นฐานที่มี ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและภาวะกดดันทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและโดยเฉพาะทางด้านการเมืองในปัจจุบันตามโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) ไทยแลนด์ 4.0 และการจัดการศึกษาตามบริบทประชาคมอาเซียน ที่มีการเปลี่ยนแปลงแข่งขันกันมาก ทุกคนในสังคมจะต้องมีองค์ความรู้และอาศัยองค์ความรู้ (knowledge based society) ในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ร่วมใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชน สังคมภายนอกและสังคมแห่งชาติได้อย่างเต็มตามศักยภาพภายใต้องค์ความรู้ที่มีอย่างสมเหตุสมผล การบริหารจัดการการศึกษาในยุคปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ถือว่าการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ทุกฝ่ายต้องทำงานประสานกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การดำเนินการทุกอย่างจะต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553ก)

การบริหารและการจัดการศึกษากำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยยึดหลักการ การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพและหลากหลายในทางปฏิบัติ ทั้งทางด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปเพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระในการบริหาร ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นงานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ผลิตินักเรียนที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด คุณภาพของผู้เรียนจากทุกสถานศึกษามีคุณภาพเท่าเทียม เสมอภาคกันและได้มาตรฐาน ตามหมวดที่ 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันประกันคุณภาพทางการศึกษาที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลและคุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีประสิทธิภาพด้วยการอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสถานศึกษา ที่จะต้องร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพทุกด้านของผู้เรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาเท่าทันกับยุคของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน หากระบบการจัดและการบริหาร

การศึกษายังมิได้เปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนยังคงเป็นอยู่ในลักษณะเดิม การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาหรือนโยบายการศึกษาต่างๆ ตามการเปลี่ยนแปลง คงเกิดขึ้นได้ยาก ต้องมีการพัฒนาทางการศึกษาที่ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำพาประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิและเท่าเทียมกับประเทศต่างๆ ของประชาคมอาเซียนได้ต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553ข.)

การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาของไทย ซึ่งจากการแข่งขันในระดับนานาชาติพบว่าไทยยังมีผลการจัดการศึกษายังด้อยกว่าหลายๆประเทศ เนื่องจากการศึกษามีผลในการพัฒนาคนที่เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาอื่น จึงควรต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมมาตรฐานสากลและวางแผนกำลังคนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง (2549-2553) และรอบสาม (2554-2558) การศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองจำนวนหนึ่ง โรงเรียนที่เป็นปัญหามากที่สุดคือโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาสำคัญร่วมกันคือมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความพร้อมด้านปัจจัย มีครูไม่ครบชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และอาคารเรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กต้องวางแผนการพัฒนาโรงเรียนอย่างเร่งด่วน จะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (พิมพ์ ไชยตา, 2552, หน้า 1) ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่กระจัดกระจายอยู่ในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัญหาทั้งการบริหารและการจัดการ แต่โรงเรียนขนาดเล็กก็ไม่สามารถหยุดให้บริการในการจัดการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนได้ อีกทั้งส่วนใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งอยู่ไกลจากโรงเรียนเครือข่าย นักเรียนมีปัญหาเรื่องการเดินทาง และขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าใช้จ่ายสูงและมีการบริหารจัดการตามรูปแบบโรงเรียนเครือข่าย ทำให้ไม่ค่อยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก มีขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีทั้งหมด 12 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการประสานงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ 2553ก) และ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเอกศิลป์ราษฎร์พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 2) โรงเรียนบ้านท่าปากแห้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา และ 3) โรงเรียนบ้านควนใต้

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งทั้ง 3 สถานศึกษา ได้รับการประกาศเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ข้อสรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 6 ด้าน คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) จัดจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล และ 6) การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ (เสฐียร จันทะมูล, สัมภาษณ์, 2561)

จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบไปด้วย ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และภูเก็ต โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจำนวน 6 เขต ได้แก่ ระนอง 1 เขต พังงา 1 เขต กระบี่ 1 เขต ภูเก็ต 1 เขต ตรัง 2 เขต จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประสบปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญและสนใจในการบริหารงานวิชาการเท่าที่ควร ไม่มีความเข้าใจในการกำหนดแนวทาง และจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและกำหนดแนวทางในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ อีกทั้งไม่มีการติดตามการนำหลักสูตรการสอนไปใช้ในการเรียนการสอน ครูขาดการนิเทศและติดตามผลการสอนเป็นผลให้ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้นอย่างแท้จริง ส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันหลายแห่งที่มีการจัดการศึกษาและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่น่าพอใจ และเนื่องจากจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้แก่ ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และภูเก็ต เป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเชื้อชาติ ศาสนา ใช้ภาษาท้องถิ่นที่หลากหลายในชีวิตประจำวัน การดำเนินชีวิตมีความผูกพันอยู่กับประเพณีท้องถิ่น และหลักธรรมของศาสนา การจัดการศึกษาในจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำเป็นต้องมีรูปแบบที่แตกต่างจากเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ในประเทศไทย (สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 10 (2553)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ และเกิดคุณภาพผู้เรียน และสามารถบริหารจัดการศึกษาท่ามกลางความหลากหลายด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และผลจากการวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและจัดการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ให้มีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและก่อให้เกิดรูปแบบของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สังคม และวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ขอบเขตของการวิจัย

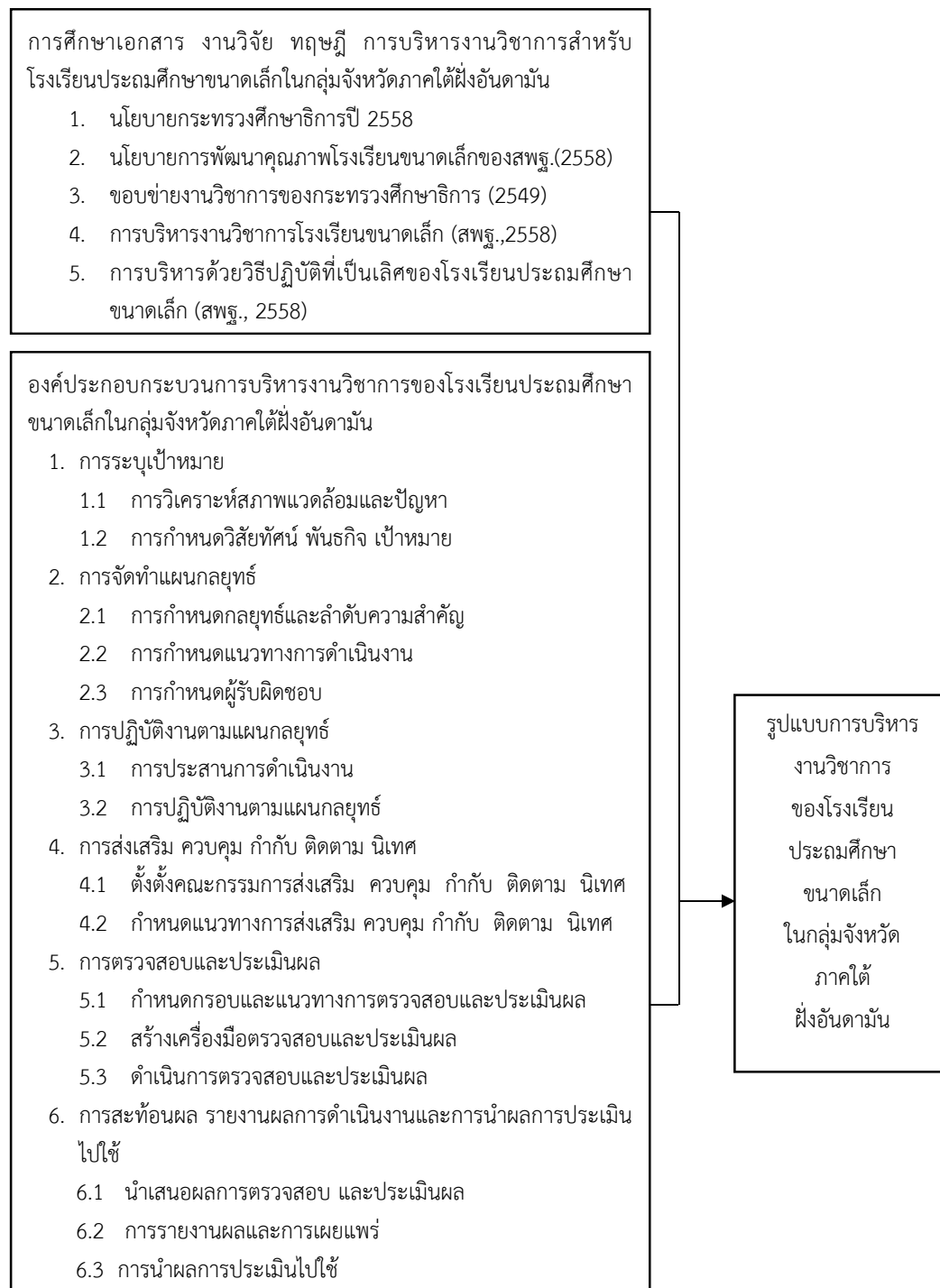
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการระบุเป้าหมาย 2) ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ 6) ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้

2. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจำนวน 17 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดแนวทางการดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 6 คน และผู้เชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการดีเด่นของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 7 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 12 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้เสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันและนำมาเป็นกรอบแนวคิดตามหลักการแนวคิดของ สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 10 (2553) สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549, หน้า 191-223) เพชริน สงค์ประเสริฐ (2551, หน้า 190-193) จันทราณี สงวนนาม (2551, หน้า 60-61) ดวงเดือน วินิจฉัย (2561, หน้า 10-11) และจากการสัมภาษณ์ (เสฐียร จันทะมูล ,สัมภาษณ์,2561) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่มีการบริหารงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ได้แก่ โรงเรียนเอกศิลป์ราษฎร์พัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระนอง จังหวัดระนอง โรงเรียนบ้านท่าปากแห้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาพังงา จังหวัดพังงา โรงเรียนบ้านควนใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
 จังหวัดกระบี่ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
 การบริหารงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ข้างต้น จึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อให้การวิจัยดำเนินการเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในเขตจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีผลงานเป็นเลิศเกี่ยวกับระบบการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2) วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในเขตจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีผลงานเป็นเลิศมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเอกศิลป์ราษฎร์พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จังหวัดระนอง 2) โรงเรียนบ้านท่าปากแห้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จังหวัดพังงา และ 3) โรงเรียนบ้านควนใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้ข้อสรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 6 ด้าน คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) จัดจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล และ 6) การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้

นำข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้ง 3 โรงเรียน มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจำนวน 6 ข้อ คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล 6) การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้

นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบาย จำนวน 4 คน 2) กลุ่มนักวิชาการการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 6 คน และ 3) กลุ่มผู้ปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่มีผลการปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษาที่เป็นเลิศจำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กในกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยใช้เทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique)

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity)และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) จำนวน 5 คน
2. แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม รอบที่ 1

1.1 นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญโดยตรงด้วยตนเอง โดยแจ้งผู้เชี่ยวชาญทราบทางโทรศัพท์และ จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมทั้งส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 17 คน

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม รอบที่ 1 มาจัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่ง ในแบบสอบถามในรอบนี้กำหนดช่องเหตุผลเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยกำหนดเกณฑ์ ให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้ 5 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วย มาก 3 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยน้อย และ 1 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยน้อยที่สุด จากนั้น คำนวณค่าร้อยละจำแนกเป็นรายชื่อ โดยคัดเลือกข้อความที่ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน หากข้อความใดมีเนื้อความที่ใกล้เคียงกัน นำมาไว้ในข้อเดียวกัน แล้ว นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องเหมาะสมมากกว่าร้อยละ 50 ทุกองค์ประกอบ

2. การสร้างแบบสอบถาม รอบที่ 2

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม รอบที่ 1 มาจัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็น ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ปรึกษาขอความเห็นชอบจาก อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก แล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก 2) นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน 3) นำ แบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม 17 คน 4) เก็บรวบรวม และตรวจสอบความ ครบถ้วนของแบบสอบถามรอบที่ 2 5) นำแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อ โดยนำข้อความที่ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) 1.50 ลงมาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ดังนี้ 1) ค่ามัธยฐาน 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด 2) ค่ามัธยฐาน 3.50 – 4.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับมาก 3) ค่ามัธยฐาน 2.50 – 3.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับปานกลาง 4) ค่ามัธยฐาน 1.50 – 2.49 ขึ้นไป หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับน้อย และค่ามัธยฐาน 1.49 ลงมา หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่ามัธยฐาน (Median) ระหว่าง 3.50 – 4.00 จำนวน 3 องค์ประกอบ ค่ามัธยฐาน (Median) มากกว่า 4.00 ขึ้นไป จำนวน 50 องค์ประกอบ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับระหว่างควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ข้อความใดที่มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน และคัดเลือกข้อความที่จะมาใช้ในการอภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันให้ตัดทิ้งไป(จุมพล พุทธิพรชีวิน,2539,หน้า 23 - 24)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าน้อยกว่า 1.50 จำนวน 53 องค์ประกอบ

3. การสร้างแบบสอบถาม รอบที่ 3

นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อ โดยนำข้อความที่ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) 1.50 ลงมาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) ค่ามัธยฐาน 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด 2) ค่ามัธยฐาน 3.50 – 4.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับมาก 3) ค่ามัธยฐาน 2.50 – 3.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับปานกลาง 4) ค่ามัธยฐาน 1.50 – 2.49 ขึ้นไป หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับน้อย และค่ามัธยฐาน 1.49 ลงมา หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่ามัธยฐาน (Median) ระหว่าง 3.50 – 4.00 จำนวน 3 องค์ประกอบ ค่ามัธยฐาน (Median) มากกว่า 4.00 ขึ้นไป จำนวน 50 องค์ประกอบ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับระหว่างควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ข้อความใดที่มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันและคัดเลือกข้อความที่จะมาใช้ในการอภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันให้ตัดทิ้งไป (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2539, หน้า 23 - 24)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าน้อยกว่า 1.50 จำนวน 53 องค์ประกอบ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้ทุกองค์ประกอบ

นำแบบสอบถามฉบับที่ 3 ปรีกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักแล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามรอบที่ 3 จำนวน 53 ข้อ ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม 17 ท่าน โดยให้ระบุค่าสถิติทั้ง 2 ประการ คือ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไว้ในแบบสอบถามด้วยพร้อมทั้งระบุตำแหน่งให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของตนเองว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้งว่าควรเปลี่ยนคำตอบตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือไม่ ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มและยังยืนยันคำตอบเดิมให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนอธิบายเหตุผลประกอบ

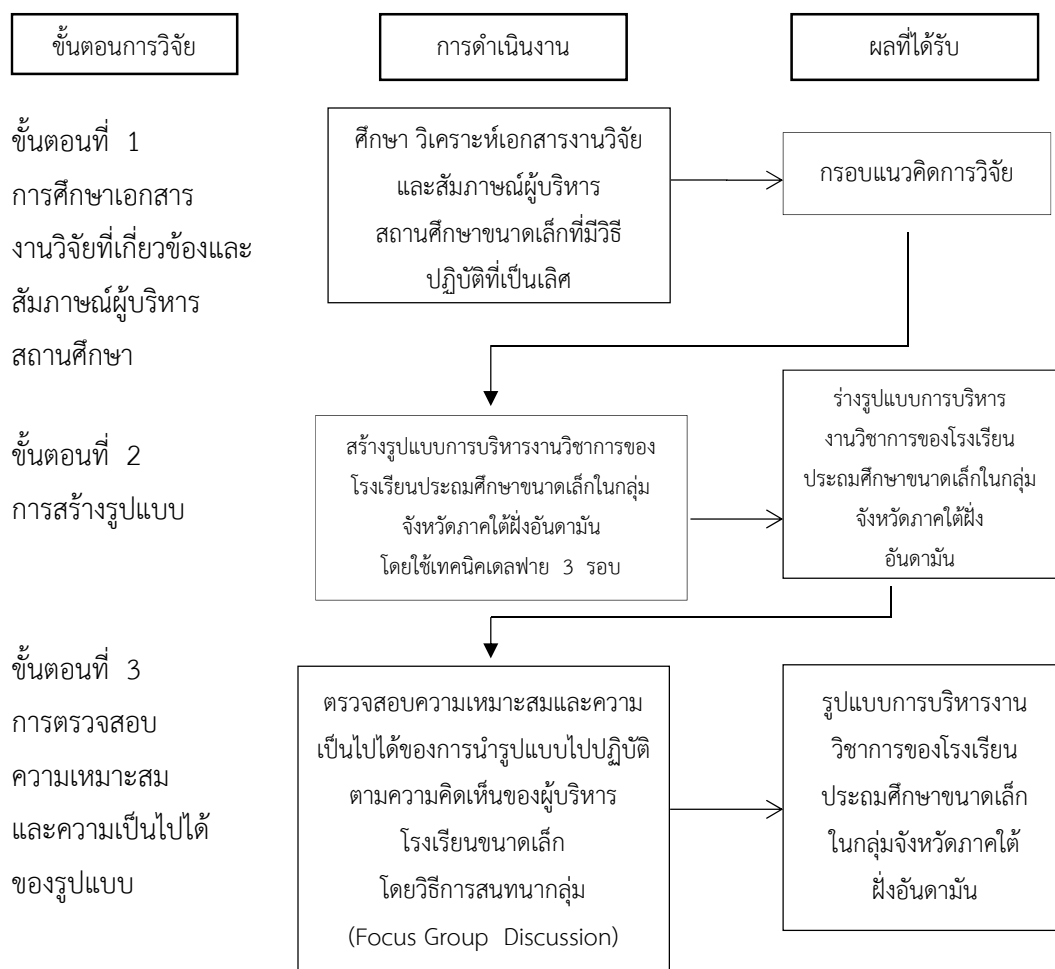
เก็บรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนแบบสอบถามรอบที่ 3 นำความคิดเห็นในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนดสรุปเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันคือ เดือน มกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2561

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดำเนินการดังนี้ 1) สร้างแนวทางแนวคำถามการจัดกลุ่มสนทนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 2) นำแนวทางคำถามการจัดกลุ่มสนทนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันปรีกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 3) นำแนวทางแนวคำถามการจัดกลุ่มสนทนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่ง

อันดามันไปใช้ในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งจัดขึ้นและเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายในวันที่ 15 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ในช่วงเวลา 09.00 น. - 12.00 น. เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันอย่างเป็นรูปธรรมจำนวน 12 คน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้

ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องเหมาะสมมากกว่าร้อยละ 50 ทุกองค์ประกอบ ค่ามัธยฐาน (Median) มากกว่า 4.00 ขึ้นไป จำนวน 53 องค์ประกอบ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าน้อยกว่า 1.50 จำนวน 53 องค์ประกอบ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้ทุกองค์ประกอบ

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการระบุเป้าหมาย 2) ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) ด้านการตรวจสอบและประเมินผลและ 6) ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ แต่ละด้านนั้นประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

1.1 ด้านการระบุเป้าหมาย ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบคือ 1) ศึกษาบริบทและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่กำหนด 2) การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนตามช่วงวัยและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 3) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 4) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ DLTV/DLIT สำหรับนักเรียน 5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เครือข่ายทางวิชาการ 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้การนิเทศภายในเป็นฐาน 7) การพัฒนาความสามารถด้านการคิดคำนวณและการใช้เหตุผลของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย 8) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 3R8CS 9) การพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน โดยใช้การรับรู้แบบสร้างประสบการณ์เชิงบูรณาการ 10) การแก้ปัญหาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบคือ 1) ศึกษา ทบทวนผลการบริหารงานวิชาการในปีที่ผ่านมา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ 3) จัดทำระบบข้อมูลและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารงานวิชาการ 4) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และจัดทำแผนกลยุทธ์ 5) กำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ 6) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานวิชาการตามตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ 7) กำหนดขอบข่ายและวิธีการบริหารงานวิชาการตามโครงสร้างงานวิชาการ 8) จัดทำแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงานบริหารงานวิชาการของหน่วยงานโดยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 9) นำแผนการบริหารงานวิชาการเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ความเห็นชอบและกำหนดผู้รับผิดชอบ 10) ประชาสัมพันธ์ชี้แจงแผนบริหารงานวิชาการสู่ระดับกลุ่มและระดับผู้บริหารงานวิชาการ 11) จัดทำข้อตกลงความร่วมมือการบริหารงานวิชาการของกลุ่มงานและรายบุคคล

1.3 ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) จัดประชุมชี้แจงแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแผนการบริหารงานวิชาการที่กำหนดไว้ 2) จัดทำเอกสารคู่มือการบริหารงานวิชาการ 3) ประสานการดำเนินงานและปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่กำหนดไว้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 4) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ 5) สนับสนุนทรัพยากรทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติ 6) ตรวจสอบการบริหารงานวิชาการ แนะนำและสอนงาน 7)

สื่อสารกับผู้บริหารงานวิชาการเป็นระยะ รับฟังความคิดเห็นของผู้บริหารงานวิชาการ 8) กำหนดให้ผู้บริหารงานวิชาการรายงานความก้าวหน้า สรุปและรายงานผลการบริหารงานวิชาการ

1.4 ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 2) จัดทำรายละเอียด เครื่องมือแบบส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 3) กำหนดระยะเวลา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและ ผู้รับผิดชอบ การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 4) มอบหมายความรู้กับผู้รับผิดชอบในการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) วางแผนและกำหนดแนวทางการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 6) ใช้นวัตกรรมในการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ ที่หลากหลาย เพิ่มระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือโปรแกรมการติดตาม ทบทวนและประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 7) สะท้อนผลสำเร็จในการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 8) สรุปและ รายงานผลการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ

1.5 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) จัดทำ ประกาศ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด 2) จัดทำเครื่องมือ กำหนดกรอบระยะเวลาและแนวทางการตรวจสอบและการประเมินผลการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย 3) กำหนดให้ ผู้ปฏิบัติงานจัดทำและรายงานผลการบริหารงานวิชาการตามกรอบการประเมิน 4) ดำเนินการตรวจสอบและ ประเมินผลการบริหารงานวิชาการตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินแบบ 360 องศา 5) ประชุมทบทวน วิเคราะห์ผลการประเมินและตัดสินผลการบริหารงานวิชาการครบทุกมิติ 6) ผู้ปฏิบัติงานให้ ข้อมูลย้อนกลับผลการประเมินเพื่อสะท้อนปัญหา นำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา 7) มีการ ประชาสัมพันธ์ชี้แจงผลการประเมินและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ8)สรุปและรายงานผลการประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

1.6 ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ1) วิเคราะห์ ตรวจสอบ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ 2) ทบทวนผลการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง 3) สรุปและรายงานผล การตรวจสอบและประเมินผลเพื่อพัฒนาผลการบริหารงานวิชาการ 4) กำหนดระยะเวลาในการพัฒนาให้ เหมาะสมทันต่อเหตุการณ์และความต้องการ 5) นิเทศ แนะนำ สอนงาน และเก็บข้อมูลการพัฒนาผลการบริหารงานวิชาการ 6) เปรียบเคียงผลการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานตัวชี้วัดงานตามที่กำหนดและจากผู้ที่มีผลการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศ 7) จัดสิ่งจูงใจที่หลากหลายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ สูงขึ้นด้วยการให้ผู้บริหารงานวิชาการได้นำเสนอรางวัลที่เขาต้องการ8) สรุปและรายงานผล เพื่อนำไปพัฒนา ในปีต่อไป

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันในด้านความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติโดย

ผู้ปฏิบัติงาน พบว่า รูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทั้ง 6 ด้าน 53 องค์ประกอบ คือ ด้านการระบุเป้าหมาย มี 10 องค์ประกอบ ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ มี 11 องค์ประกอบ ด้านการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ มี 8 องค์ประกอบ ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ มี 8 องค์ประกอบ ด้านการตรวจสอบและประเมินผล มี 8 องค์ประกอบ และด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ มี 8 องค์ประกอบนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนะนำข้อความบางข้อความเพื่อความกระชับและชัดเจนยิ่งขึ้นแต่ยังคงความหมายของประโยคตามเดิม มีเพียงประเด็นในด้านที่ 1 ด้านการระบุเป้าหมาย ในองค์ประกอบที่ 8 เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 3RCS ควรเป็น การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างรูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ผลการวิจัยในภาพรวม พบว่ารูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีทั้งสิ้น 6 ด้าน 53 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการระบุเป้าหมาย มี 10 องค์ประกอบ 2) ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ มี 11 องค์ประกอบ 3) ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ มี 8 องค์ประกอบ 4) ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศมี 8 องค์ประกอบ 5) ด้านการตรวจสอบและประเมินผลมี 8 องค์ประกอบ และ 6) ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้มี 8 องค์ประกอบอาจเป็นเพราะ เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มุ่งเน้นให้ทุกหน่วยงานบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก มีการวัดผลการปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทำให้ผู้บริหารทราบผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ และสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ เป็นการควบคุมทิศทางการดำเนินงานให้มุ่งสู่วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 9) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการระบุเป้าหมายผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันด้านการระบุเป้าหมายภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นกรอบการดำเนินงานขับเคลื่อนบริหารจัดการศึกษา โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วยการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการให้บริการ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ ผลผลิต ผลลัพธ์ โครงการ กิจกรรม ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 3) ทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ศึกษาบริบทและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่กำหนด องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ DLTV/DLIT สำหรับนักเรียน และองค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาความสามารถด้านการคิดคำนวณและการใช้เหตุผลของนักเรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย อาจเป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 3 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงานในหน่วยงานต้องมีการกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) งานวิชาการที่ดีขึ้น กว้างขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือวางแผนการทำงานร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 10) สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจา ศิริผล (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศได้ พบว่า กระบวนการขั้นตอนที่สำคัญ ตั้งแต่การวางแผนดำเนินการไปจนถึงการติดตามประเมินผล ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพวิชาการทางการศึกษาในโรงเรียนประสบผลสำเร็จได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชิดศักดิ์ ศุภโสภณ (2553, 178) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ได้นำเสนอว่า ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายจากเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดขึ้นตามความพร้อมและความต้องการจากครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน อาศัยหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ และเน้นการบริหารงานเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จะทำให้การบริหารวิชาการของสถานศึกษามีเป้าหมายที่มีประสิทธิผล

1.2 ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้านการดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้การดำเนินการปฏิบัติงานเป็นกรอบภารกิจที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามโครงสร้าง อำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย การปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการศึกษาหาความรู้หาเทคนิควิธีการทำงานต่าง ๆ และนำเอาความรู้มาใช้ให้เหมาะสมกับงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ศึกษา ทบทวนผลการบริหารงานวิชาการในปีที่ผ่านมา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้ององค์ประกอบที่ 3 จัดทำระบบข้อมูลและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารงานวิชาการ และองค์ประกอบที่ 4 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และจัดทำแผนกลยุทธ์อาจเป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 2 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์การกำหนดกลยุทธ์งานวิชาการเป็นขั้นตอนที่โรงเรียนเลือกวิธีการที่เป็นไปได้ คุ่มค่า คุ่มทุน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ที่จะปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับงานวิจัยของอาภาศิริ โภภีสิงห์ (2561, หน้า 26-31) ที่ศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า สถานศึกษาควรกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษานั้นควรให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของสถานศึกษา เพื่อนำกลยุทธ์นั้นไปสร้างดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานโดยมีเกณฑ์ชี้วัดเป็นตัวบ่งบอกความสำเร็จ อีกทั้งสถานศึกษาควรกำหนดการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ นำตัวบ่งชี้ความสำเร็จเพื่อเป็นเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จมาเป็นเครื่องชี้วัดในการประเมินความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ และควรสรุปผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานในแต่ละปีและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 127-128) จากการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ โดยโรงเรียนดำเนินตามขั้นตอนตามแผนรูปแบบอย่างครอบคลุม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินไปใช้ ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบ จะช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้านการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนาวิชาการ ตามโครงสร้างกรอบภารกิจกำหนดให้มีกลุ่มพัฒนาวิชาการ มีหน้าที่และภารกิจ ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล จัดทำข้อเสนอนโยบาย และแผนพัฒนางานวิชาการ ให้เป็นไปตามนโยบายและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ เพื่อการพัฒนา ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนางานวิชาการทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่องค์ประกอบที่ 3 ประสานการดำเนินงานปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์บริหารงานวิชาการที่กำหนดไว้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และองค์ประกอบที่ 8 กำหนดให้ผู้บริหารงานวิชาการรายงานความความหน้า สรุปและรายงานผลการบริหารงานวิชาการ อาจเป็นเพราะ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 2 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญการพัฒนางานวิชาการผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจะต้องพิจารณาข้อมูลทั้งสองส่วนเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานและตัวผู้ปฏิบัติงานการพัฒนาผลการปฏิบัติงานต้องมีการวางแผนการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบสรุปรายงานผลเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2551, หน้า 61) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำเสนอถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการ ควรจะใช้หลักวิธีแก้ปัญหาเชิงระบบ คือ คือ การวางแผนงาน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา เนื่องจากการทำงานที่เป็นระบบและเป็นกระบวนการ จะทำให้สามารถดำเนินการตามแผนการทำงานได้ตามทุกขั้นตอนที่กำหนดไว้ ส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 127-128) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ โดยโรงเรียน

ดำเนินการตามขั้นตอนตามแผนรูปแบบอย่างครอบคลุม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินไปใช้ ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบ จะช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากขึ้น

1.4 ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากระบวนการการติดตามเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของนักบริหาร ทั้งนี้เพราะงานวิชาการจะดำเนินไปได้จะต้องอาศัยการติดตามการควบคุมเข้ามาช่วย มิฉะนั้นงานทุกอย่าง ยากที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ออกเป็น 4 งานโดยมีกลุ่มบริหารงานวิชาการ มีหน้าที่พัฒนาความรู้ความสามารถผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและติดตามผลการบริหารงานวิชาการโดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นกลุ่มที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 6) ทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่องค์ประกอบที่ 2 จัดทำรายละเอียด เครื่องมือแบบส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ และองค์ประกอบที่ 5 วางแผนและกำหนดแนวทางการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอาจเป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 2 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญเนื่องจากกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานมักติดตามด้วยการประชุม ติดตามงาน ขาดการวางแผนการติดตามอย่างเป็นระบบ ผู้เชี่ยวชาญจึงได้ให้ความสำคัญการจัดทำแผนและรายละเอียดในการติดตามงานตามแผนงานโครงการหรืองานต่างๆ จะต้องติดตามผลการปฏิบัติราชการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของปวิวัติ แก้วรัตนะ (2557, 183) ที่ศึกษารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้นิเทศจะต้องนิเทศให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และบุคลากรที่รับการนิเทศ มีการประชุม มีการติดตาม นิเทศ ตรวจสอบและสรุปผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตามโครงการ การประเมินผลสรุปการปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลปัญหาให้ครบถ้วน นำข้อมูลไปใช้ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศจะต้องนำไปประมวล วิเคราะห์วิจัย รายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป สอดคล้องกับธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 495-496) ที่ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า ต้องมีการดำเนินการให้มีการนิเทศภายในที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้เกิดการพัฒนางานของครู และการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครู ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม

1.5 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้านการตรวจสอบและประเมินผลภาพรวม

ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 จัดทำเครื่องมือ กำหนดกรอบระยะเวลา และแนวทางการตรวจสอบและการประเมินผลการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายและองค์ประกอบที่ 4 ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งรายกลุ่มรายบุคคลและประเมินแบบ 360 องศาอาจเป็นเพราะ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 2 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญการประเมินผลการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามมาในภายหลัง เช่น การไม่ยอมรับผลการประเมิน การไม่สามารถสรุปผลการประเมินหลังจากที่ทำการประเมินแล้ว ฉะนั้นจึงมีเอกสารที่เป็นเครื่องใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นแบบประเมินของกลุ่มบริหารงานวิชาการจัดทำขึ้นโดยให้ประเมินจากปริมาณงานคุณภาพผลงานจากความรวดเร็วตรงตามเวลาที่กำหนด ความประหยัดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร พฤติกรรมการปฏิบัติราชการและสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้วยวิธีที่หลากหลายเป็นธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชฎาภรณ์ อร่ามรุณ (2556, หน้า 52) ได้พัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ซึ่งพบว่า ในการพัฒนาควรมีการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ มีกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงาน และนำผลการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานวิชาการไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ซึ่งจะช่วยลดและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้

1.6 ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้เป็นหนึ่งในวงจรของระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานต้องให้ความสำคัญกับการจัดวางระบบการตรวจสอบผลงานและการรายงานงานผลการปฏิบัติงานทั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 สรุปและรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อการพัฒนาผลการบริหารงานวิชาการ และองค์ประกอบที่ 4 กำหนดระยะเวลาในการพัฒนาให้เหมาะสมทันต่อเหตุการณ์และความต้องการอาจเป็นเพราะ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า 2 องค์ประกอบนี้มีความจำเป็นและมีความสำคัญหากดำเนินการโดยไม่มีระยะเวลามากำหนดอาจจะส่งผลเสียต่อการรายงานผลการบริหารงานวิชาการได้สอดคล้องกับงานวิจัยของไบรอัน (Bryant, 1995) ได้ศึกษาวิจัยกรณีตัวอย่างบทบาที่ผู้นำสถานศึกษา โดยพบว่า การนำกลยุทธ์ด้านคุณภาพไปปฏิบัติทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องและทำให้บทบาทภาวะผู้นำเพิ่มสูงขึ้น จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยมีสรุปและรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาต่อยอดอีกทั้งงานวิจัยของฟูลสตันสคูล (Fulstonschools, 2003) ที่ได้นำเสนอรูปแบบสำหรับความเป็นเลิศของสถานศึกษา ซึ่งพบองค์ประกอบด้านผลการปฏิบัติงาน จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องหรือ

เหนือกว่าเป้าหมายที่วางไว้หรือผลงานที่เกิดต้องสอดคล้องหรือเหนือกว่าสถานศึกษาต้นแบบ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรอื่นได้โดยเป็นผลจากการสะท้อนผลการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง ที่ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

2. การตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ทั้ง 6 ด้าน 53 องค์ประกอบสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ อาจเป็นเพราะกระบวนการในการบริหารงานวิชาการที่ดีจะต้องมีขั้นตอนการทำความเข้าใจในพันธกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์กรรับทราบปัญหาในการทำงาน มีการวางแผนบริหารงานวิชาการ การพัฒนา การประเมิน การทบทวนและการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ มีเพียงประเด็นด้านการระบุเป้าหมาย ในประเด็นองค์ประกอบที่ 8 เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 3R8CSควรแก้ไขเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการออกคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งที่ 10 /2559 เรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค (ราชกิจจานุเบกษา, 2559, หน้า 2)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำรูปแบบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการและองค์ประกอบที่ได้อย่างเข้มข้นจริงจังมากยิ่งขึ้น

1.2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันสามารถนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ โดยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการสังเคราะห์รายละเอียดขององค์ประกอบแล้วปรับใช้ในการเพิ่มจุดเด่น พัฒนาจุดด้อยตามสภาพบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1.3 การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องคำนึงถึงแนวทางการกระจายอำนาจและหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

2.1 ด้านการระบุเป้าหมาย ผู้บริหารควรวางแผนการปฏิบัติการระบุเป้าหมาย กับผู้ปฏิบัติงานในการศึกษา ทบทวนผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา และดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายกลยุทธ์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน และจัดทำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานโดยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่าย และควรให้ความสำคัญในการนำแผนการปฏิบัติงานเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2 ด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารควรดำเนินการปฏิบัติงาน

จัดทำแผนกลยุทธ์ กับผู้ปฏิบัติงานในการจัดประชุมชี้แจง แนวทางการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และทบทวนความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานก่อนการปฏิบัติงาน และควรให้ความสำคัญกับการสรุป และรายงานผลการปฏิบัติงาน

2.3 ด้านการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารควรดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์โดยกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับทักษะความต้องการในการพัฒนา สรุปและรายงานการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน และควรให้ความสำคัญกับการทบทวนผลการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เทียบเคียงผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานตัวชี้วัดงานตามที่กำหนด และจากผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

2.4 ด้านการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศผู้บริหารควรดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติงานกับผู้ปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติงาน จัดทำรายละเอียดเครื่องมือแบบติดตามผลการปฏิบัติงานวางแผนการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและควรให้ความสำคัญกับการใช้เทคนิควิธีการในการติดตามที่หลากหลาย เพิ่มระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือโปรแกรมการติดตาม

2.5 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลผู้บริหารควรดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลผู้ปฏิบัติงาน โดยทำเครื่องมือ กำหนดกรอบระยะเวลาการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งรายกลุ่มรายบุคคล และประเมินแบบ 360 องศาและควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงผลการประเมินและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

2.6 ด้านการสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ ผู้บริหารควรดำเนินการให้รางวัลกับผู้ปฏิบัติงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการการรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่การนำผลการประเมินไปใช้แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปฏิบัติงานทราบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้สูงขึ้นด้วยการให้ผู้ปฏิบัติงานได้นำเสนอรางวัลที่เขาต้องการ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันไปใช้กับหน่วยงานให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

3.3 ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

3.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

3.5 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คัมภีร์ สุตแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัชฎาภรณ์ อร่ามรุณ. (2556). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(4), 37-46.
- เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพร आयวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เบญจา ศิริผล. (2557). รูปแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปฐวิติ แก้วรัตน์. (2557). รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิมพร ไชยตา. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2559, 16 พฤษภาคม). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2559. เล่ม 124 (ตอนที่ 24 ก), หน้า 29.

- เสฐียร จันทะมูล. (2561). ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 97. [สัมภาษณ์.]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 10. (2553). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในฝั่งทะเลอันดามัน*. ภูเก็ต: ผู้แต่ง.
- อภาศิริ โกวิสิษฐ์. (2561). *การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา)*. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย.
- Bryant, S. L. (1995). *A case study of the leadership role of principals commitment to qualityprofect in verginia*. London: Viginia Common Wealth University.
- Fulstonschools. (2003). *Excellence model*. Retrieved September. Retrieved Decbember 22, 2021, from <http://www.Fulstonschools.org/dept/prodev/leadership/model.shtm>.